

สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การคุกคามทางเพศ" เป็นการศึกษาในลักษณะที่เป็นการสำรวจเบื้องต้น (Preliminary Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้คือ

1. เพื่อสำรวจให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ การรับรู้ การรับรู้ และความเห็น ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีอยู่และการแพร่หลายของการคุกคามทางเพศ
2. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของพฤติกรรมที่มีลักษณะ เป็นการคุกคามทางเพศ
3. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดการคุกคามทางเพศ ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยหรือ/และทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 375 คน จำแนกออกเป็น 6 กลุ่มมาหว่า ดังนี้คือ

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย , อนุปริญญา/นิสิต นักศึกษา
2. ข้าราชการ /ลูกจ้างรัฐบาล
3. ลูกจ้าง/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
4. ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน
5. ลูกจ้างตามบ้านและสถานมประกอบกิจการบางประเภท
6. ครู/อาจารย์

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มจะเป็นเพศหญิง เนื่องจาก

เนื่องจากได้กำหนดคประ เติ่นไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่าจะศึกษาในประ เติ่นของการคุกคามทางเพศแบบชายคุกคามหญิง แต่ก็ได้นำเพศชายมาศึกษาจำนวนหนึ่ง เพื่อเปรียบเทียบในการวิเคราะห์ เกี่ยวกับประสบการณ์การคุกคามทางเพศ

ในจำนวนผู้ตอบทั้งหมดพบว่า มีประสบการณ์การคุกคามทางเพศในฐานะผู้ถูกกระทำโดยตรงเป็นจำนวน 177 คน (ร้อยละ 47.2) มีประสบการณ์ในฐานะที่ได้รู้เห็นมาโดยตรงมีจำนวน 36 คน (ร้อยละ 9.6) เคยได้รับทราบจากคำบอกเล่าของคนอื่น จำนวน 50 คน (ร้อยละ 13.3)

ผู้ตอบส่วนใหญ่จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในระดับสูงซึ่งมีจำนวน 199 คน (ร้อยละ 53.1) มีการรับรู้และความเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในระดับสูง เช่นกัน ซึ่งมีจำนวน 199 คน (ร้อยละ 53.1) มีการรับรู้และความเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ว่าสาเหตุส่วนใหญ่ จะเนื่องมาจากกรณีที่ผู้ชายชอบที่จะแสวงหาความสนุกทางเพศจากผู้หญิง ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบถึง 150 คน (ร้อยละ 40)

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าไค - สแควร์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปรากฏผลดังนี้

1. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลกับประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศ พบว่า ในบรรดาตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลทั้งหมด คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส, ภูมิลำเนาเดิม, อาชีพ, จำนวนปีที่ทำงานมาแล้ว และสถานที่พัก ปรากฏว่า ตัวแปรเพศ และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เพศหญิงจะ เคยมีประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศมากกว่าเพศชาย และนักเรียนนิสิตนักศึกษา จะเสี่ยงต่อการถูกคุกคามมากที่สุด และลูกจ้างและพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศน้อยที่สุด

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่น่าจะเป็น "สาเหตุ" กับประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศ พบว่าในบรรดาตัวแปรที่น่าจะเป็น "สาเหตุ" ทั้งหมดคือ สถานภาพหรือตำแหน่งหน้าที่การงาน, ความสวย/ความหล่อของหน้าตา, เรือนร่างหรือส่วนสัด, สัดส่วนชาย/หญิงในที่ทำงาน/ ห้องเรียน โอกาสทำงานใกล้ชิดกับเพศตรงข้าม และลักษณะของห้องทำงาน ปรากฏว่า ตัว

แปรลักษณะดึงดูดาจทางเพศคือ ความสวย /ความหล่อของหน้าตา และ เรือนร่าง หรือส่วนสัดมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ยิ่งหน้าตาและ เรือนร่างดีมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสจะถูกคุกคามทางเพศมากขึ้นเท่านั้น

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลกับการรับรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ พบว่า ในบรรดาตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลทั้งหมด (ดังกล่าวนข้อ 1) ปรากฏว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เพศชายจะมองเห็นว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในรูปแบบต่างๆ ไม่สู้จะร้ายแรงหรือยังความเสียหายต่อผู้ถูกระทําเท่าไรนัก ซึ่งต่างไปจากเพศหญิง คนวัยรุ่นและหนุ่มสาวจะมองว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ไม่สู้จะร้ายแรงและยังความเสียหายต่อผู้ถูกระทําเท่าไรนัก ซึ่งแตกต่างไปจากคนวัยสูงกว่า, ระดับการศึกษาที่สูงมากขึ้นเพียงใด ยิ่งมีการรับรู้สูงขึ้นเท่านั้น, และอาชีพครู/อาจารย์มองเห็นปัญหาการคุกคามทางเพศมากกว่าคนในอาชีพอื่น

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลกับการรับรู้และความเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ พบว่าในบรรดาตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลทั้งหมด (ดังได้กล่าวในข้อ 1) ปรากฏว่า อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้และความเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ คนวัยรุ่นและหนุ่มสาวความโน้มเอียงที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่ถูถาม มากกว่าคนวัยสูงกว่า ระดับการศึกษาต่ำจะมีแนวโน้มเอียงที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่ถามมากกว่าระดับการศึกษาสูง และอาชีพลูกจ้างตามบ้านและสถานประกอบกิจการบางประเภท มีความโน้มเอียงที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่ถามมากกว่าผู้ประกอบอาชีพอื่น

การอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ตั้งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าเป็นการวิจัยแบบสำรวจเบื้องต้น มีเป้าหมายเป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่นำมาจากทฤษฎีโดยตรง แนวความคิดที่ใช้ในการอธิบายเป็นเพียงการวางแนวทางการพิจารณา เพื่อทำความเข้าใจลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาเท่านั้น นอกจากนี้ ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้โดยตรงมาก่อน ผลการศึกษานี้จึงจำกัดอยู่ในระดับพรรณนาเบื้องต้นเท่านั้น

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา แม้ว่าจะมีความหลากหลายและจำนวนค่อนข้างมาก แต่ก็ไม่อาจจะลึกเข้าถึงปัญหาได้มากเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากวิธีที่ใช้ในการศึกษาวิจัยก็ได้ เพราะการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ บางครั้งผู้ตอบอาจจะไม่กล้าเขียนตอบตรง ๆ หรือไม่กล้าเปิดเผยเรื่องราวอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะกลัวว่าจะมีผลเสียกับตนเอง ถ้าหากใครมาอ่านเจอเข้า แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบก็จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พยายามตอบคำถามทุกข้อในแบบสอบถาม และเสนอแนะความคิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

จากคำถามปลายเปิด ที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนั้น ผู้วิจัยคิดว่าจะมีประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อไป ประเด็นนี้ได้ กล่าวคือ ผู้ตอบส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นว่า การคุกคามทางเพศมักจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ นอกสถานที่ทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามสถานที่สาธารณะ เช่น บ้ายรถเมล์, ตามถนนหนทาง เป็นต้น โดยมากมักจะเกิดนอกเวลาทำงานเช่น ช่วงเวลาของการเดินทางไปทำงานหรือกลับบ้าน, เวลาเดินซื้อของ เป็นต้น และตัวผู้คุกคามก็มักจะเป็นคนที่ไม่เคยรู้จัก ซึ่งผู้ตอบบางคนคิดว่า เป็นเพราะจิตผิดปกติ เพราะมักจะพบเห็นเป็นประจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมในลักษณะที่เอาอวัยวะเพศมาเสียดสีเพื่อสำเร็จความใคร่ขณะอยู่บนรถเมล์ หรือชอบโบยอวัยวะเพศในลักษณะที่เหมือนการแสดงการสำเร็จความใคร่ให้ดู ซึ่งทำให้ผู้ประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้มีความอึดอัดใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าได้ประสบด้วยตนเองบ้าง ได้พบเห็นบ้าง ได้ยินคนอื่นเล่าให้ฟังบ้าง และเหตุการณ์เช่นนี้มักจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ แต่ก็ไม่สามารถที่จะจัดการหรือทำอะไรกับปัญหานี้ได้

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคิดว่าอย่างน้อยก็จะมีส่วนในการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ค่อนข้างจะเป็นภัยต่อผู้หญิงทั้งทางร่างกายและจิตใจ และอาจจะช่วยกระตุ้นให้มีการรณรงค์เพื่อหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรจะมีการศึกษาซ้ำในบริบทของสถานที่ทำงานและสถานศึกษา โดยการแยกศึกษาแต่ละบริบท และน่าจะใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบสัมภาษณ์และสังเกตการณ์แบบเจาะลึก ซึ่งอาจจะทำให้ได้รายละเอียดของข้อมูลมากกว่านี้ เพราะในการใช้แบบสอบถามบางครั้งผู้ตอบก็ไม่อยากเขียนตอบหรือไม่กล้าเขียนตอบลงไปแต่อาจจะกล้าที่จะพูดหรือเล่าให้ฟังในบางสิ่งบางอย่างที่อาจจะทำให้เราได้รู้ถึงปัญหาภายในที่ทำงานหรือสถานศึกษามากกว่านี้
2. น่าที่จะมีการศึกษาวิจัยในลักษณะของการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์แบบเจาะลึกตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ คุบ้าง อาจจะทำให้พบปรากฏการณ์ในลักษณะที่เป็นปัญหามากกว่านี้ได้ เพราะผู้คนมักจะประสบกับการคุกคามทางเพศตามสถานที่สาธารณะ ถ้าหากได้ศึกษาในบริบทนี้โดยตรงจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ในอันที่จะชี้ให้เห็นแน่ชัดว่า "การคุกคามทางเพศ" นี้เป็น "ปัญหาสังคม" และควรที่จะหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขต่อไป
3. ควรที่จะมีการศึกษาเพื่อประเมินความเสียหายจากปัญหาการคุกคามทางเพศที่ผู้ตกเป็นเหยื่อได้รับ ทั้งทางด้านร่างกาย, จิตใจ, และหน้าที่การงาน
4. ควรที่จะมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางการป้องกันตนเองจากปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้สาธารณชนได้รับทราบ เช่นอาจจะออกมาในรูปแบบของคู่มือในการป้องกันตนเอง, หลักสูตรการอบรมการป้องกันตนเอง เป็นต้น